

FLOR DE CARD

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

NOVEMBRE de 1986 * Nº 122

Flor de Card

Recollint una iniciativa de la Banda de Música que fou ràpidament recolzada per l'Associació de Pares i pels dos grups folklòrics del poble -Escola Card i Card en Festa-, l'Ajuntament ha acordat la creació d'una Escola Municipal de Música, per tal d'omplir els buits que, quant a ensenyaments musicals, hi havia a la vila.

Fins ara, si un llorençí volia aprendre un instrument que no fos el piano, havia de recórrer inevitablement a professors d'altres pobles, amb les conseqüents despeses i molèsties de trasllat. Avui, gràcies a la creació de l'Escola, s'impartiran al mateix Sant Llorenç classes d'instruments de corda i vent, imprescindibles si es volen mantenir i, si cal, augmentar els grups folklòrics i la Banda. Ha estat, per tant, una iniciativa que cal aplaudir.

Però no és aquest -tot i essent molt important- l'únic aspecte a ressaltar. Amb la constitució del Patronat l'Ajuntament ha obert les portes de la participació a altres sectors de la vila. Per primera vegada d'ençà que tenim democràcia s'ha possibilitat oficialment la cooperació de la gent en algunes tasques municipals. Sabem que la retxillera és encara molt petita i que són molts d'altres els aspectes en què la gent hi podria dir la seva, però també sabem que per iniciar una llarga caminada s'ha de començar per una primera passa. Aquesta passa està donada. Comencem a pensar en la segona.

ANÀFORA

Una nit sense mort,
una nit lenta.
Una nit pintada amb calç.
Una nit on unes alenades alienes
omplen la solitud.
Déu meu, com s'ha d'enfosquir una nit
per trobar-se amb l'alba!

Jaume Galmés

Bolletí-revista del Card, Centre Cultural de Sant Llorenç des Cardassar.

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Telèfon: 569119

Número 122

Novembre de 1986

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Centre Cultural Card

Imprimeix: Apóstol y Civilizador (Petra)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza

Guillem Pont

Guillem Quina

Guillem Soler

Miquel Sureda

COL.LABOREN

B. Matamajales	Sa Punta	Portada
APA		3
Guillem Femenies	Absurd	3
Guillem Pont	Campaments	4
	Sant Llorenç, ahir	20
C. Horrach	L'Escola	6
Josep Cortès	Espipellades	8
	Sa Punta	13
	Escola de Música	14
Ramon Rosselló	Història	9
Antoni Sansó	Demana	10
Guillem Quina	Patronat	10
Jaume Mayol	Cross	11
Jaume Galmés	Anàfora	11
	Esports	19
Maria Galmés	Batec	12
	Si lleu...	18
	Comptabilitat	
Antònia Servera	Batec	12
Jubilats	El mirall	13
Llorenç Artigues	El còmic	16
José M ^a Cerezo	Objectors	17
Bel Nicolau	Distribució	

ELECTRICITAT DE L'AUTOMÒBIL
Telèfon 569505 * SANT LLORENÇ

El dia 11 de novembre, a les vuit i mitja del vespre, a la biblioteca de l'escola i amb l'assistència del director del centre, la pedagoga i tretze dels vint-i-cinc membres que la componen, va tenir lloc la reunió ordinària de la Junta de l'APA.

En primer lloc el president va informar que el "TROPOS", que és un gabinet de psicologia escolar, ens ha oferit els seus serveis.

Després ens va facilitar una còpia del Reglament de l'Escola Municipal de Música, aprovat recentment pel Ple i que reproduïm a la pàgina 14 d'aquesta revista. Els dos membres de l'APA que formaran part del Patronat seran en Guillem Quina i en Joan Santandreu.

El director, tal com li ho havíem sol·licitat, ens va donar una sèrie de projectes de compra de material escolar per tal que decidíssim com havíem de distribuir els beneficis de la venda dels llibres de text. Després de parlar-ne una estona ens decantàrem per la proposta que segueix:

- * Una multicopista d'esperit
- * Un projector de diapositives
- * Una enciclopèdia
- * Una colxoneta grossa
- * Divers material esportiu
- * Una ajuda de 45.000 ptes. per a la revista escolar "Es Xafarder"
- * Material de Naturals
- * Un amplificador i micros

Si, en haver-ho pagat, encara ens queden dobbers disponibles, ja decidirem on els invertim.

A la darrera reunió del Consell Escolar es va prendre l'acord d'oferir a l'APA la possibilitat de fer propostes de cara a la confecció del Reglament Intern del Centre "RIC". Es facilitaren diverses còpies als assistents per tal que se les estudiassin i a la vinent reunió de desembre hi introduiríem les esmenes que creguéssim oportú. Mentrestant el centre funcionarà amb el que es va aprovar provisionalment.

El director demana més col·laboració dels pares en l'esport escolar. L'ideal, segons ell, seria que es nomenàs un responsable per a cada grup. Quedarem que es farien diverses reunions individualitzades de cada esport, de manera que siguin els pares dels nins apuntats els qui se'n facin càrrec.

I sense més assumptes a tractar s'aixecà la reunió.

Poesia

ABSURD

Ara que recordam.....
Ara recordam?

Ens vèiem arribar cada vespre
a la claredat de la cambra
semblant raigs de lluna,
vàrem esser flassada
dins interminables nits de somnis
fins arribar la matinada.

Jugam amb el fred
i amb el suc,
poalada de gel
barral de conyac,
d'ells
ens omplim les venes,
per aconseguir
el mai desitjat oblit.

L'absurd ens traça el camí,
es rebel·la devers nosaltres,
ens limita a la folia de les rialles.
I tot,
per un llampec de felicitat.

Ara vivim?
Ara que vivim.....

Guillem Femenias

CLÍNICA VETERINÀRIA

Passeig d'es Tren, 100
MANACOR
T. 554265

Burgues, s.n.
FELANITX
T. 581579

13 anys de campaments

FLOR DE CARD -4- (204)

UNA EXPERIÈNCIA EDUCATIVA

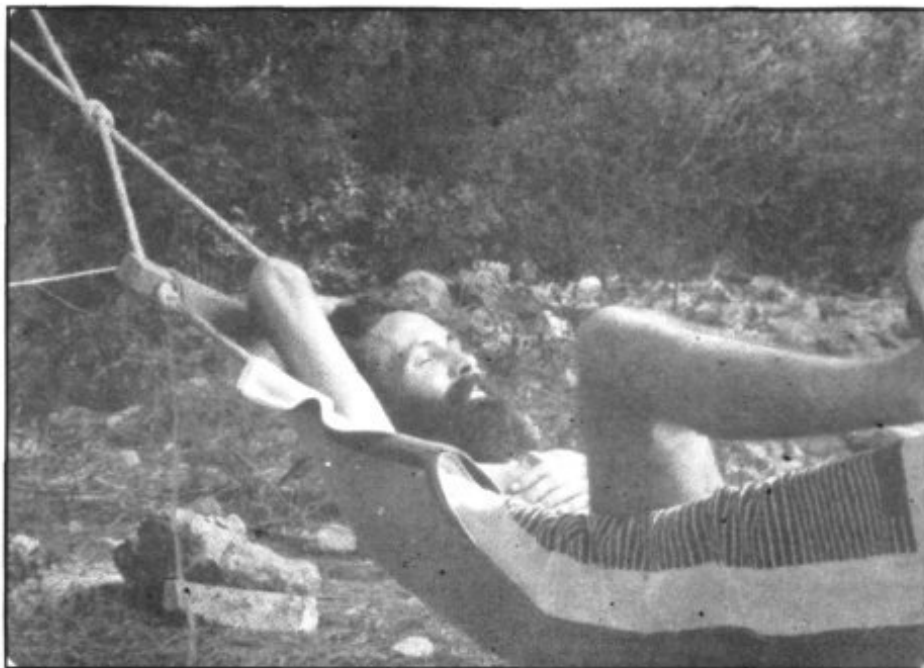
1979 - EL PES DE LES MUNICIPALS

El Centre d'Esplai com a possibilitador de... cursos

Si el mes passat sortí el tema de les "xerrades" als pares, nascudes al sí del Centre d'Esplai, no es pot deixar de banda un altre aspecte fruit de la dinamització iniciada anys enrera. Faig referència als "cursos" o activitats realitzades semanalment en els anys 78 i 79 com una acció derivada d'una conclusió bàsica dels campaments: en dotze dies aiximateix es pot fer molt, però llavors es dissol fàcilment, per tant, cal continuar la tasca al llarg de l'any. Apa idò, dissabtes i diumenges a jugar!

Obviament era aquesta una tasca costosa, en el sentit que exigia una forta i clara dedicació dels monitors, però que, d'altra banda, tindria els seus fruits que es reflexarien en la realització dels campaments i -suposadament- en l'ésser dels infants.

I dic "suposadament" perquè no hi ha "proves irrefutables" que ho demostrin, però em costa creure que aquells passejos pels vol-

Un campament tranquil i asossegat...

tants de la vila -cova de s'Homonet, Pa de Nadal, Carrossa, Exposició a Manacor, Talaïot...- no serveixin absolutament per res. Sempre queda cosa!

I les acampades, i les "fuites" a Ciutat, Lluc o a Sa Neu dels Pirineus...

I les festes que es feren, primer a s'Escola Nova (1978) i després a s'Estació (1979) -record amb nostàlgia aquella de les sirenes realitzada espontàniament pels nins per do-

donar una sorpresa als monitors, i aquell betlem que, fet llargament i pacientment, es féu malbé en un sant-i-amèn...

El record em porta al reconeixement envers una tasca realitzada per tot un grup de persones en pla de semi-sacrifici perquè, a dir ver, tots tenien les seves "feines": fer dissabte, visitar familiars o en darrera instància, fer el que feia la gran majoria dels nins: mirar la pel·lícula dels dissabtes o dormir els diumenges.

El reconeixement positiu no afecta solament a la "tasca" dels monitors -aspecte fonamental- sinó que es fa extensiu en aquell aspecte indescriptible que definim com a ambient i que ara mateix desitjaria pels

Trobada de Clubs d'Esplai a Manacor.

meus fills: el diseny, potser en gran part intuïtiu, però conscient, d'una estratègia que possibilita ensenyaments-aprenentatges alternatius, és a dir, de tota una sèrie d'aspectes que l'ensenyament oficial deixava de banda.

De fet, i en certa manera, el Centre d'Esplai es plantejà -potser erradament- objectius "complementaris" a l'escola.

El Campament: l'oasi

Les primeres eleccions municipals a Sant Llorenç -com a la majoria de la resta dels pobles- no resultaren cruentes, però poc hi faltà. Les llengües es tornaren viperines i socavaren les arrels de l'honorabilitat de tots aquells que -d'una manera o l'altra- hi aficàrem el nas intentant propiciar, empènyer "canvis reals".

L'"ambient" electoral pesava com una llosa sobre el coratge i les il·lusions, i els campaments -no podia esser d'altra manera- se'n feren ressò. Potser per això sorgiren problemes a l'hora de confeccionar l'equip de monitors.

I per si això fos poc es plantejà un altre problema que ara sembla un no-res, però que llavors semblà gegantí: com cada any, el Sr. de Sant Josep ens deixava el lloc però condicionalment: en el pinar no es podia encendre cap tipus de foc.

Déu escanya, però no ofega, diu el refrany, i van sortir dues tandes de campaments ben interessants.

La primera, per als més grandets que ja portaven uns quants campaments a nivell experimental, i la segona, per als més joves, seguint les pautes dels anys anteriors... l'oasi.

La tanda experimental es basà en l'autonomia i responsabilització dels infants: ells ho preparaven tot i se'n desferen així com volgueren o poderen; el paper dels monitors era de comparsa, per acompanyar-los i ajudar-los si s'extreventia el cas.

Val a dir que en aquells moments -i encara ara- ens sentírem orgullosos dels "nostres nins", els campaments anteriors havien deixat petjada i saberen sortir-ne.

A la segona tanda se seguí l'organigrama "tradicional", però potser amb la pretensió d'aconseguir objectius rebaixada, menys ambiciosa.

I en les dues tandes no sorgí cap situació mínimament violenta, en cap aspecte.

Que recordi és el campament més tranquil i assossegat de quants n'he viscut. El clima

personal de relació tant entre els monitors com entre els nins, com entre monitors i nins fou extremadament agradable, obert i respectuós.

Potser pesava l'esperit post-electoral, potser les tensions de l'any anterior majoritàriament aportades pel famós nin-problema es volien superar, potser és convenient no portar sempre la brida dels objectius, de les metes massa estirada.

Amb tot i amb això, també resultà un campament important, per a mi, a nivell personal. Començaren les nafres del campaments, car marca molt el fet que una dona hagi de parir sola devers Ciutat mentre el seu home es mostra indecís sense gosar deixar la tasca començada; és dur i mal de pair i obviament deixa una nafra que difícilment curarà.

Vist en perspectiva, em resulta increïble que fos capaç d'avançar un suposat "deure moral" -l'organització dels campaments- a les necessitats d'atenció a la pròpia esposa. Obviament ho consider una errada que avui no repetiria.

I ja que parlem de nafres personals en relació als campaments cal dir que, el neixement de na Constança fou la primera, però no la única: dos anys després seguiria per telèfon l'agonia del padrí Miquel des del campament volant de Menorca, acompanyat d'un Joan Baptista de 4 anys. No el vaig acompanyar en la seva mort.

I dos anys després, i en uns dies de calor que encara es recorden, amb un infant de sis anys i un altre de quatre, havia de posar altra vegada a prova la paciència de na Catalina en avançat estat de gestació...

Certament quan hom mira el passat sempre troba raons per sentir-se orgullós, però si cerca també troba accions que el fan avergonyir.

Guillem Pont

AUTOESCOLA
CARDASSAR

major, 22

LES MATANCES

Aspectes social, cultural, folklòric i natural.

Eines per matar un porc

Culleres, cassola, olles, destral, cullerot, pots, ribells amb bec, agulles, fil, tassons, pedassos, esponja, tisores, plats, banqueta, ta llant, cordes, taula de fusta, pedra tosca, cullerots de fusta, capoladors per fer els butifarrons, les sobrassades i els camaïots, ganiveta per desxullar-lo i ganiveta per matar-lo.

Com s'ha de fer per matar el porc

El maten pel coll, aficant-li el ganivet. Després el socarren, el freguen amb aigua amb una pedra tosca, l'afaiten i comencen a destrossar-lo. Li lleven primer els quatre potons i després el managot, li treuen els bocins de xulla i els lloms i li lleven la sang; més tard li tallen el cap i les costelles i li treuen els budells, el cor i la freixura; per acabar li tallen les cames de davant i les de darrera. Es pela la xulla de la panxa i es posa damunt la taula. Al saïm el molen i el posen en el foc; quan les llemugues són grogues les treuen i les escolen, quedant el saïm, que se sol posar dins alfàbies. Rompen els ossos amb una destral, els fan bocins i els guarden dins alfàbies amb sal.

Sobrassada, butifarrons i managot

Per fer la sobrassada es capola la carn seca amb un poc de greix, es posa dins un ribell i es pasta amb pedre vermell i sal; quan està ben pastada la deixen refredar una estona. La posen dins budells i ja estan fetes ses sobrassades.

Butifarrons. Ingredients: sang, freixura i melsa. Els posen dins un ribell, els mesclen amb pebre, espícies i sal i els posen dins els budells. En estar plens els posen dins una caldera i els fan bullir fins que estan en el seu punt. Els treuen i els deixen penjats a qualche lloc.

El managot es fa amb trossos de carn i cornes de xulla. Ho posen dins les cames del porc i després dins una caldera amb aigua, que fan bullir durant dues hores. Entre mig i mig els treuen i els emboliquen amb pedaços perquè no s'obrin. Quan són cuits els treuen i els tapen perquè no els pegui el vent, perquè si els hi pegàs, rebentarien.

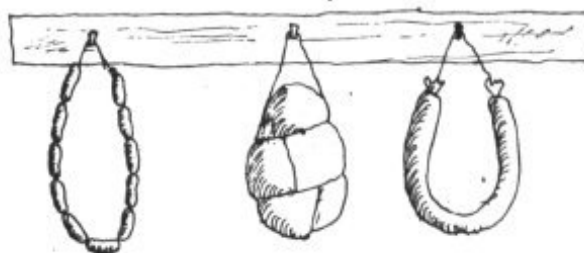
L'endemà els fermen amb fil de porc i els pengen.

El berenar, el dinar i el sopar

Beren damunt les 11.30 o les 12 del matí, quan han fet el porc i els budells nets. Les dones agafen un poc de carn del porc i fan el berenar amb patates. Tots els matancers es renten les mans i van a berenar.

Solen dinar devers les tres o les quatre. Mengen frit o sopes, que són preparats per les dones. Per beure beuen vi blanc de taula.

Hi ha gent que no fa sopar, però la que sopa sol fer un plat d'arròs de matances i un aguiat. Per beure, aigua o vi blanc. De fruita poma o taronja.

Divertiments

A qualche dona li penjaven la coa del porc a darrera, en el davantal. Ho feien per riure un poc.

També cantaven qualche cançó. Per exemple:

Sa tonada d'es munyir
se fa dins una escudella:
l'estiren per sa mamella
"xota, xota, vine aquí!".

Una dona vella, vella
tenia un bony en es cul;
quan es metge l'hi curava
va fer un pet i apagà es llum.

Jo festejava a Caimari
una al.lota amb dos rodets;
no la vull perquè fa pets
es temps de passar es rosari.

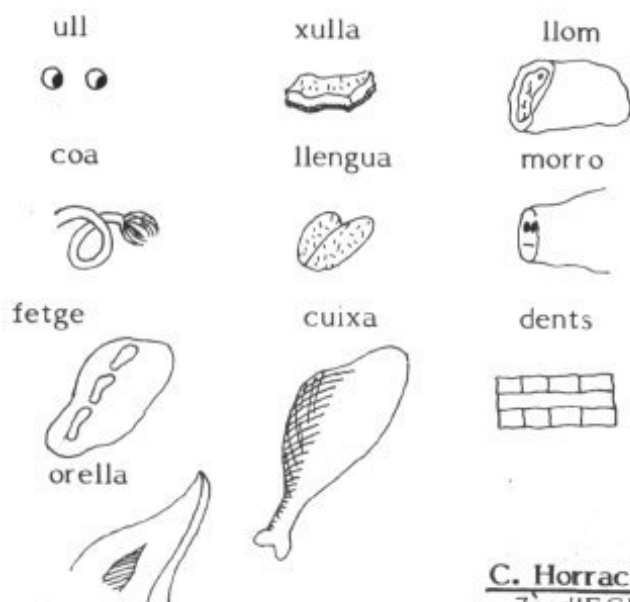
En Pere Antoni morí,
va morir perquè era viu,
va morir sense motiu
i llavors se'n penedí.

Bona gent, tengueu bon dia,
tant si és fadri com casat;
i si és autoritat
de major categoria
visquem sempre amb alegria
i mai acabem s'amistat.

Vells i joves, tots arreu
voldria que vos anàs bé.
Que molts d'anys, fins l'any que ve,
si convé, que sigui bona sa sobrassada
que si mos convidau qualche dia la tastaré

Parts del porc

C. Horrach
7è d'EGB

EXPERIÈNCIES

La setmana del 10 al 15 de novembre vàrem realitzar a la classe de naturals una sèrie d'experiències, entre les quals hi figurava la de fer confitura de poma. Consistia en:

Ingredients per 5 al.lots:

- * 1 Qg. de pomes verdes
- * 1/2 Qg. de sucre.

Preparació:

Es pelen les pomes i es tallen en trossos petits; es posen dins aigua i els hi deixen una estona. Quan pareix que ja s'han fet netes, tiram tota l'aigua i n'hi posam una mica de neta. Després es posa al foc fins que reblaneixen. Quan ja han reblanit es passen per el passa-purés i es tornen posar dins l'olla; s'hi afegeix el sucre, més o menys així com hi ha de poma i es deixa coure. (S'ha de remenar tot el temps perquè si no s'aferraria). Quan ja està cuita agafa un color verdós i es posa dins pots, que es bullen al "banyo-maria".

Una altra experiència va esser la de fer pa.

Ingredients per 5 al.lots (ens varen tocar unes bones llesques perhom):

- * 1 qg. de farina
- * 1 duro de llevadura
- * aigua

Preparació:

Vàrem fondre la llevadura dins aigua calenta i la posàrem dins una ribella juntament amb la farina. La pastàrem fins que va estar en el seu punt i la vàrem posar dins una llauna perquè tovàs durant dues hores.

Un membre del grup se'l va endur a ca-seva per enforar-lo. Va esser un èxit!

La darrera experiència va esser envinagrat.

Ingredient per a 5 persones;

- * La quantitat i el producte que es vol obtenir.
- * Vinagre

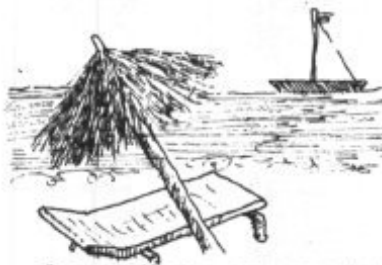
Preparació:

Es talla el producte que es vol envinagrar en trossos petits, es posa dins un pot amb vinagre i es deixa fins que el producte agafa el gust del vinagre. Nosaltres encara no l'hem tastat.

El divendres decapvespre vàrem fer una bona berenada de pa amb confitura.

-¿A tu te pareix que hi deu haver qualche mangarrufa amb això de donar s'explotació de ses platges per vint anys?
-Pensa-t'ho! Es nostro Ajuntament no fa mangarrufes!
-¿Idò perquè no espera a s'octubre de l'any que ve, que acaba es contracte amb so que ara tenen?
-Perquè per ventura n'hi haurà que l'any que ve ja nò hi seran, i així lleven es mals-de-cap an es que els vendran darrera. ¿Ara no veus que ho fan per més fer?

-¿I com llamp varen estar prop de dues hores a cridar es bombers quan se va calar foc es transformador?

-Perquè deien que no hi emportava, que ja s'apagaria totsol.

-I se va apagar?

-Sí, quan se va haver cremat tot.

-Natural. ¿I si hagués pres sa gasolinera?

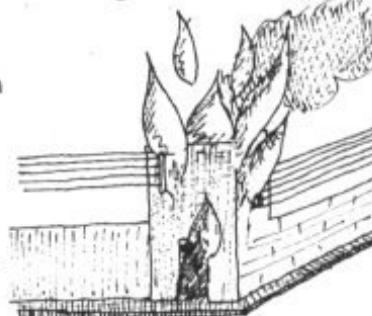
-Mala sort!

Per cert, primer va ser sa cotxeria en es Pou Vell, llavonses es plet de sa gasolinera, més tard va venir es xaragall i ara s'ha' calat foc es transformador ¿Que no vos pareix que comença a ser hora de cercar-li un altre nom a sa placeta d'es Pou Vell?

-¿Que podria anar bé "Plaça de ses Feines Mal Fetes"?

-Crec que no en podríem trobar d'altre de millor!

Segons es darrer informe d'es G.M.R. -Gabinet Municipal de Rumorologia-, pareix esser que n'Ignasi ha oferit es segon lloc de sa llista del PSOE an en Tomeu Mestre, actual número dos del CDS, de cara a ses vinents eleccions municipals.

¿Que deuen voler fer una llista apart, es carrioners?

¿Que no deu veure massa clar es seu futur dins es "sentro", en Tomeu Bovet, si canvia de partit?

Facin joc, senyors. S'admeten messions.

Encara que seria lo més natural del món en vista de tot es merder d'es mirall, no és ver que s'Associació de Jubilats hagi fet coincidir ses seves eleccions amb ses d'es País Basc perquè s'ensumaven que hi hauria sarau.

Les feren es dia 30 perquè així ho manaven ets estatuts, que per qualche cosa estan.

Si ets informadors no m'han dit mentides, dia 22 d'es mes passat en Tomeu Carbó va oferir una caragolada a diverses personalitats illenques, entre ses quals hi figuraven alguns "peixos grossos" d'Unió Mallorquina.

Però lo que crida encara més s'atenció és que, havent convidat gent llorencina d'UM, no hi assistís cam membre del CDS local, llevat, naturalment, d'ets anfitrions.

¿Que hi deu haver ganes de presentar-se plegats?

I continuant amb sa rumorologia pròpia d'es temps pre-electoral, p'es cercles polítics d'es poble se dona com a molt probable que don Andreu sera es cap de llista d'Unió Mallorquina, i, per tant, es seu candidat a batle.

Aiximateix és mal de creure, però a força de veure'n de tot color, un homo arriba que ja no s'espanta de res!

Ara posaria unes messions que tots es polítics, abans de ses eleccions, diran que convendria canalitzar ses aigües.

UNA OBSERVACIÓ SOBRE EL MOT "TÀNGER"

per Ramon Rosselló

A la meua Història de Sant Llorenç des Cardassar, en el capítol de les alqueries, rafals i possessions, vaig parlar de l'alqueria Tànger, donant a conèixer alguns documents del segle XIII segons els quals el nom d'aquesta alqueria unes vegades apareixia escrit Tànger i altres Tènger.

Al mateix temps que publicava això em vaig tèmer que tant el Diccionari català-valencià-balear com el Corpus de toponímia de Mallorca registrava aquesta alqueria com a Tenja, que és així com ho pronuncia la gent, cosa que va esser una badada dels autors d'aquestes dues obres ja que tocava saber que a les illes hi ha mots semblants a Tànger, com és ara Cúber, que es pronuncia Cuba, Bóquer =boca, i a Menorca Binibéquer

=Binibeca.. A més a més en els mapes del segle XVIII encara surt registrat Tènger. D'això també n'ha parlat el professor Coromines.

El passat mes d'octubre vaig passar uns dies a la ciutat de Tànger convidat pel meu amic Jaume Bover, director de la Biblioteca Española, i quina no seria la meua sorpresa observar que quan els nadius d'aquella nació, el Marroc, parlant en àrab, havien d'anomenar Tànger ho deien, poc més o menys, com els llorencins quan es refereixen a l'esmentada possessió, és a dir: Tenja...

Que ho tenguin en compte els etimòlogistes a l'hora de cercar l'origen d'aquests dos mots: la ciutat del Marroc, i la possessió de Sant Llorenç.

CORRECCIÓ DE BARBARISMES

referents a:
ALIMENTS

Barbarisme	Forma correcta
ALMIBAR	almívar
ANXOA	anxova
ATUN	tonyina
CALDO	brou, suc
FIAMBRES	carns fredes
JAMON	cuixot, pernil
MAIS	blat de les Índies
MANTEQUILLA	mantega
MERMELADA	melmelada
PASTEL	pastís
QUEMA	crema
SIFON	sifó

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

DEMAN

¿Hi ha corrupció política?

Al ple de dia 4 de novembre passat el nostre il·lustre Ajuntament, amb el meu vot en contra, acordava el que per a mi era una venuda més d'aquesta corporació a uns determinats grups de pressió.

Intentar llogar les platges del terme per 20 anys, quan els que hi ha no acaben fins al gener del 88, no es pot justificar baix de cap concepte, a no esser que hi hagi per davall qualche cosa més del que ens volen fer veure.

L'Ajuntament vol, amb una correguda a la desesperada, dona una concessió per 20 anys quan només hi manquen 5 mesos per al canvi del Consistori.

Això és comprensible per part del batle, que veu com el seu temps dins l'Ajuntament s'acaba, però per als altres grups només es pot entendre aquesta jugada si hi ha unes pressions i uns interessos molt forts darrera, i més quan aquests mateixos grups van dient pertot arreu que guanyaran les vinents eleccions.

Davant aquest fet, que m'ajuda a entendre moltes altres coses de l'Ajuntament-autoritzar un particular a fer tres bars damunt zona verda pública, o que certes aigües brutes de Sa Coma vagin dins un avenc sense depurar...-, un pensa que això de corrupció política que veim tan sovint pel cinema, televisió, diaris, etc. també és possible que passi al nostre poble.

Record que fa més d'un any, quan vàrem posar al batle la moció de censura amb el CDS i el PSOE, ja dèiem que el batle estava dins l'Ajuntament per defensar els seus interessos, i amb això crec que estàvem tots d'acord. Ara veig, encara més clar que abans, que el fet d'acusar el batle per part del CDS i del PSOE eren més unes ànsies de poder que no una necessitat de justícia, ja que quan aquests grups han tengut part d'aquest poder, participen amb el batle precisament en moltes coses que ells criticaven.

Realment cal estar dins la política per poder entendre tot això; cal veure el que són determinats polítics per entendre el que pot arribar a esser la política.

Com deia a un escrit del mes passat: una vertadera pena.

Antoni Sansó

PATRONAT DE MÚSICA

El dia 18 de novembre va tenir lloc la reunió constituent del Patronat Municipal de Música, que estarà format per les següents entitats:

Escola Card
Joana Domenge
Margalida Duran
Card en Festa
Agustí Domenge
Josep Galmés
Associació de Pares
Joan Santandreu
Guillem Quina
Ajuntament
Ignasi Humbert
Bartomeu Mestre
Banda de Música
Felip Forteza
Joan Bauçà

Així com mana el reglament, el president serà n'Ignasi Humbert; els càrrecs de secretari i tresorer foren per en Joan Santandreu i en Felip Forteza respectivament.

Es va acordar fer gestions per veure si podríem utilitzar els locals de Ca Ses Monges per a les activitats de l'Escola; sol·licitar subvencions a la Comunitat Autònoma i al Consell Insular; acceptar una proposta de programa per tal d'organitzar cursos de solfeig, d'instruments de corda i d'instruments de vent.

Guillem Quina

ESPORTS

SOLER » « PONT

Carrer Nou, 35 T.569310 SANT LLORENÇ

CROSS

Elis resultats de les carreres de cross que se celebraren el dia 22 dins el programa d'hivern de l'esport escolar foren els que segueixen:

Iniciació femení

Rosa Mª Vives
Núria Pérez
Maria Artigues Amer

Mitjà de Mar
Es Canyar
Son Carrió

Iniciació masculí

Guillem Morey Riera
Gabriel Moll Miquel
Guillem Llodrà Sureda

Es Canyar
Son Carrió
Son Carrió

Benjamí femení

Antònia Brunet Riera
Yolanda Muntaner
Margalida Losada

La Salle
S'Alzinar
Mitjà de Mar

Benjamí masculí

Jordi Gelabert
Antoni Díaz
Antoni Madero

S'Auba
S'Alzinar
La Salle

Aleví femení

Mª Antònia Pascual
Joana Mª Mas
Maria Obrador

S'Auba
La Salle
S'Alzinar

Aleví masculí

Guillem Femenias
Pere Gomila
Joan López

Simó Ballester
Es Canyar
S'Alzinar

Infantil femení

Constança Ferrer
Antònia Moll
Margalida Santandreu

Mitjà de Mar
Son Carrió
Sant Llorenç

Infantil masculí

Bartomeu Pascual
Joan Bauçà
Onofre Pol

Sant Llorenç
Son Servera
La Salle

Jaume Mayol

EXPOSICIONS

La darrera setmana de novembre s'inauguraren a Ciutat les tres exposicions que, amb el títol de "Paisatges", ha organitzat el Govern Balear en col·laboració amb el Museu d'Art Contemporani de Bordèu.

La primera, al Cercle de Belles Arts, recull obres de pintors mallorquins compresos entre 1850 i 1950; la segona, al Col·legi d'Arquitectes, mostra la feina de set pintors joves de l'illa, entre els quals s'hi troba el llorençí Guillem Nadal; la tercera, a Sa Llotja, està integrada per diversos artistes reconeguts a nivell internacional.

Esperam que el mes que ve poguem donar una visió més ampla de les obres que hi ha exposat en Guillem "Gorrió".

JOIERIA FEMENIAS

LLISTES DE NOCES
OBJECTES DE REGAL

Carrer del Rector Pasqual, 8 * T. 569072

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

SERVEI D'EDUCACIÓ SANITÀRIA

LOTERIA

Dia 24 de novembre es va inaugurar l'administració de loteria al carrer Major. A partir d'ara tots els qui en vulguin comprar no serà necessari que vagin a Manacor. Tots els viciosos del joc ja saben on han d'anar a tirar la pesseta.

BALL DE BOT

Dia 24 d'octubre comença el curs de ball de bot organitzat per l'Escola Card. Hi ha un centenar de persones apuntades. Hi poden anar a partir dels 11 anys fins que el cos els aguantí. Es fa cada divendres en els locals de Ca Ses Monges.

Seguint amb el sarau, es va organitzar un ball de bot a sa Plaça Nova perquè els alumnes començassin a practicar.

TRANSFORMADOR

Dia 6 de novembre una part del poble es va trobar a les fosques. La causa fou que els transformador situat al carrer Soler s'havia encès. Hem de dir que quasi fa un mes del fet i encara tenen el transformador portàtil al mig del carrer.

Cal fer notar que hi hagués pogut haver una desgràcia prou important degut a la proximitat de la gasolinera. Creim que no és molt prudent col·locar una cosa devora l'altra degut a la perillositat que això pot comportar.

CONCERT

Dia 23 de novembre i a l'Església, seguint la tradició de cada any, la Banda de Música de Sant Llorenç va oferir un concert dedicat a la seva patrona, santa Cecília.

HOMENATGE

El dia 7 de novembre l'Associació de Pares d'Alumnes va oferir un sopar al qui havia estat el seu president durant tres cursos, en Pere Riera Torres.

Entre pares i mestres hi assistiren una quarantena de persones, que li oferiren una placa commemorativa, un gerro i un arbre sembrat pels alumnes de l'escola.

NAIXAMENTS

Tomàs Massanet Gayà neix a Son Carrió el dia 10 de novembre. És fill d'en Tomàs i na Maria Magdalena. Salut!

NOCES

Pere Pont Santandreu i Catalina Febrer Guiscafré fan l'esclafit el dia 8 de novembre a Son Carrió. Enhorabona!

DEFUNCIONS

Nicolau Pascual Pascual mor a Sant Llorenç dia 26 d'octubre a l'edat de 63 anys. Era casat. Al Cel sia.

Onofre Vaquer Jaume, casat, mor a Sant Llorenç dia 30 d'octubre als 67 anys. Que el vegem en el Cel.

Tomàs Galmés Gomila mor dia primer de novembre. Era casat i tenia 74 anys. Descansi en pau.

Bartomeu Soler Duran mor a Sant Llorenç dia 10 de novembre. Era casat i tenia 72 anys. Al Cel sia.

Catalina Esteva Juan, viuda de 76 anys, mor a Sant Llorenç dia 9 de novembre. Que la vegem en el Cel.

Andreu Melis Vives, fadrí, mor a Sant Llorenç el dia 16 de novembre. Tenia 69 anys. Descansi en pau.

SERVEI MILITAR

Gràcies a la reducció del 30% dels bergantells que enguany havien de començar el servei militar a les illes, una bona partida de llorencins han sortit excedents de "cupo".

Vet-aquí els sortats:

Antoni Juan Sancho
Francesc Gomila Riera
Joan Domenge Jaume
Montserrat Pascual Font
Jesús Martínez Muñoz
Miquel Servera Sureda
Mateu Gayà Febrer
Gabriel Servera Ferrer
Gabriel Riera Llinàs
Miquel Caldentey Riera
Jaume Amer Galmés
A tots ells, ehorabona!

Maria Galmés
Antònia Servera

SA PUNTA

Com a conseqüència, en part, de la carta que gràcies a la perseverància del GOB varen signar els ajuntaments, partits, associacions i revistes de Sant Llorenç i Son Servera amb l'objectiu d'iniciar la protecció real de Sa Punta de n'Amer, el Consell de Govern de la Comunitat Autònoma va decidir modificar alguns punts de la llei que tenia acordada, per tal d'incloure-hi els que a la carta li sol·licitaven.

Cal felicitar-se, per tant, i mostrar el nostre agraïment envers:

* El GOB, per haver tengut tan encertada i oportuna iniciativa.

* Les entitats que signaren la carta, per haver-se posat d'acord en un tema ecològic, cosa que, a dir ver, no s'estrevé gaire sovint.

* El Consell de Govern, per no haver deixat córrer l'assumpte i haver fet cas als implicats.

El tema quedaria satisfactòriament tancat si els punts que s'acordaren es posassin en pràctica abans de que comenci la temporada turística de l'any que ve.

Esperem que així sia.

Josip Cortès

RESTAURANT SALVADOR
PORTO CRISTO

POLLASTRES
ROSTITS
I ARA
TAMBÉ
PIZZES
EN FORN
DE LLENYA

Sureda, 1
Telèfon 570624

EL MIRALL DE LA TERCERA EDAT**Per al coneixement dels nostres socis**

Havent arribat notícies de fonts fidedignes a aquesta Junta Directiva de que un sector més o manco nombrós d'afiliats, en el ple ús dels seus drets que sincerament respectam, fent honor al nostre comportament francament democràtic, vénen manifestant de forma reiterada i incomprensiblement amagada, el seu desig de que es procedeixi a la reposició d'un mirall que per unanimitat de criteri d'aquesta Junta Directiva va esser retirat de la paret davantera del local social de la Tercera Edat, per considerar que no reunia cap condició de les previstes en els nostres Estatuts per a la seva instal·lació.

En el cas possible, encara que improbable, de l'existència d'una errada per part d'aquesta Directiva en la seva decisió, pregam als referits anònims que tinguin a bé exposar per escrit davant aquesta Junta Directiva, en el terme de vuit dies a comptar de la data fins el vinent diumenge dia 23 inclusivament, els fonaments o motius en què intenten recolzar-se per a la seva reivindicació, els quals serien sotmesos, juntament amb els d'aquesta Junta, a la consideració d'un tercer absolutament neutral i llicenciat en Dret, comprometent-se aquesta Directiva a adoptar un criteri d'acord amb l'esmentada resolució, que seria seguidament publicat per al coneixement dels socis.

Les despeses que poguessin derivar-se de les presents actuacions creim que haurien de córrer, naturalment, a càrrec de la part perdidora.

Sant Llorenç, 16 de novembre de 1986

La Junta Directiva

BANC ESPANYOL DE CRÈDIT

BANESTO

La major empresa bancària d'Espanya al seu servei.

CA'S SERVERI

TALLER
MECÀNIC
REPARACIONS
EN GENERAL

Cardassar, 25 * SANT LLORENÇ

Fa cosa d'un any, fent costat a una iniciativa de la Banda de Música de Sant Llorenç, una sèrie d'entitats del poble proposaren a l'Ajuntament la creació d'una Escola Municipal de Música. La cosa va caure bé i, després d'un cert temps d'inactivitat, en el ple del 24 de juliol s'aprovà el seu Reglament.

Per si a qualcú li pot interessar el reproduïm íntegrament:

REGLAMENT DE L'ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA

Capítol I

Art. 1.- La finalitat de l'Escola Municipal de Música que es crea serà la de fomentar, dirigir i ensenyar la música a Sant Llorenç des Cardassar, habilitant el Municipi els mitjans necessaris dins les seves possibilitats pressupostàries, per a la consecució del seu fi.

Art. 2.- A l'Escola Municipal de Música s'impartiran les ensenyances següents:

- a) Solfeig
- b) Iniciació a la instrumentació de Banda Musical.
- c) Les que es considerin aconsellables, segons les circumstàncies de cada moment.

Art. 3.- Proporcionar, d'acord amb les seves possibilitats, la cultura musical a tothom qui estigui interessat per adquirir-la.

Art. 4.- L'Ajuntament, a proposta del Patronat Municipal de Música, assenyalarà el local adequat, el qual podrà variar, esser ampliat o reduït quan les circumstàncies ho aconsellin.

En qualsevol cas, si el local no és propietat del municipi, aquest, amb càrrec al seu pressupost, proporcionarà gratuïtament a l'Escola un lloc idoni pel seu funcionament.

Art. 5.- La conservació, neteja, mobiliari i material pedagògic anirà a càrrec de l'Ajuntament i els seus béns mobles, adscrits a l'Escola, seran inventariats sota la responsabilitat del president del Patronat.

Art. 6.- Sempre i en qualsevol moment el local destinat a l'Escola de Música tindrà la consideració de local municipal.

Art. 7.- L'Escola Municipal de Música tindrà la denominació d'"Escola Municipal de Música de Sant Llorenç des Cardassar".

Capítol II

Art. 8.- El règim econòmic administratiu de l'Escola dependrà del Patronat i de la seva administració.

Art. 9.- L'Ajuntament, en redactar el seu Pressupost General Ordinari, tindrà en compte l'habilitació d'una partida destinada a l'Escola de Música, dins les seves possibilitats.

Art. 10.- Tindran cura de l'administració els òrgans i comissions següents:

A.- L'òrgan superior serà el mateix Ajuntament, el qual resoldrà, mitjançant acords, les propostes que formuli el Patronat Municipal de Música.

B.- El Patronat Municipal de Música serà l'òrgan delegat per l'Ajuntament en Ple per tal de tenir cura i dirigir administrativament l'Escola i elevar a l'Ajuntament les propostes de despeses per a la seva inclusió en el Pressupost Municipal Ordinari, i en conseqüència:

- a) Informarà sobre les factures amb càrrec a l'Escola.
- b) Proposarà les distincions, els concursos i les mesures disciplinàries que pertocuin.

Capítol III

Art. 11.- L'Escola Municipal de Música tindrà com a únic òrgan assessor un Patronat que es nomenarà a tal efecte.

Aquest Patronat estarà format per:

- a) El President de la Comissió de Cultura, que serà el seu President, a més d'un altre membre que el Ple proposarà.
- b) Dos representants de cada un dels col·lectius integrats o representats en el Patronat.

Art. 12.- L'Escola Municipal de Música podrà admetre, a proposta del Patronat Municipal de Música, totes aquelles persones o entitats que vulguin contribuir amb donatius o quotes al sosteniment i millora del centre musical docent, i tindran, una vegada admeses, la consideració de Socis Protectors, als quals el Patronat estendrà el carnet corresponent que ho acrediti, sense tenir amb això cap dret preferent.

Capítol IV

Art. 13.- La direcció tècnica i pedagògica anirà a càrrec de la persona que el Patronat cregui més idònia.

Art. 14.- Els professors que el Patronat hagi de nomenar podran esser designats en primer lloc mitjançant concurs i en segon lloc mitjançant contractació directa entre personal amb títol suficient.

Art. 15.- El Patronat serà un òrgan executiu i l'Ajuntament l'haurà d'oïr abans que aquest

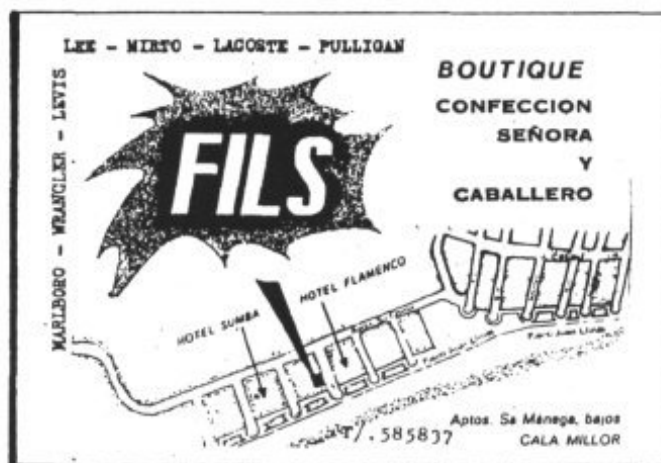
prengui les seves decisions, en tot allò que es relacioni amb la bona marxa de l'Escola. Així mateix elevarà les propostes que consideri convenients sobre l'organització i desenvolupament de l'Escola i de manera especial pel que fa a l'admissió i expulsio d'alumnes.

Disposicions finals

Art. 16.- Correspon a l'Ajuntament en Ple aprovar, modificar i deixar sense efecte el present reglament, i els acords s'hauran d'adoptar per a la seva plena eficàcia ajustats a dret i a proposta del Patronat Municipal de Música o dels dos terços dels seus components.

Art. 17.- Arribat el moment de la seva dissolució de l'Escola el Patronat no necessitarà liquidació i els seus béns passaran íntegrament a l'Ajuntament.

Art. 18.- El present reglament vigirà una vegada aprovat per l'Ajuntament en Ple definitivament.

Consideracions

Com a persona que estima la música i que, per tant, li agradaria que l'Escola Municipal funcionàs el millor possible per tal d'aconseguir els objectius que s'ha proposat, després d'haver llegit el reglament que la Corporació va aprovar en el ple del 24 de juliol, voldria exposar unes consideracions particulars sobre alguns dels seus articles.

En primer lloc consider desencertat que entre els objectius proposats se citi explícitament que cal ensenyar els instruments de la Banda i no es parli per a res dels de les agrupacions folklòriques (art. 2-b). Sabem i reconeixem que l'encertada iniciativa de crear una escola va sorgir de la Banda -i és un mèrit que ningú no li vol negar-, però una vegada format el Patronat, segons el meu veure, totes les agrupacions que en formin part haurien d'estar en un pla d'igualtat.

Seguint en el mateix tema, no veig que quedi gaire clar quines seran les agrupacions que formin el Patronat. ¿Les que bonament anomeni l'Ajuntament (art. 11)? ¿Les que signaren la proposta de creació de l'Escola? ¿Podran afegir-se'n de noves una vegada constituït el Patronat? Pens que caldria clarificar aquest aspecte.

Però, sobretot, els articles que més fan perillar el bon funcionament de l'Escola, sempre segons la meua opinió, són aquells que atorguen un poder gairebé absolut a l'Ajuntament i deixen únicament al Patronat la

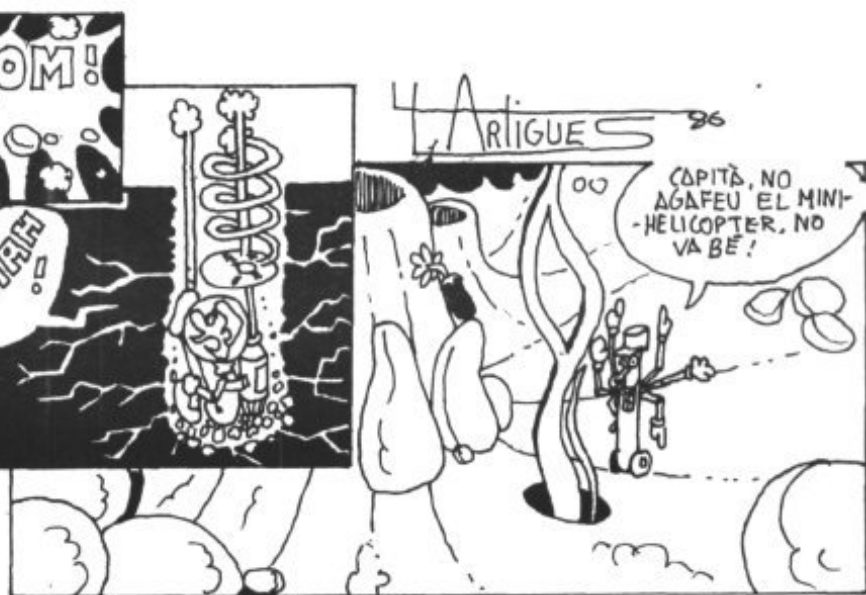
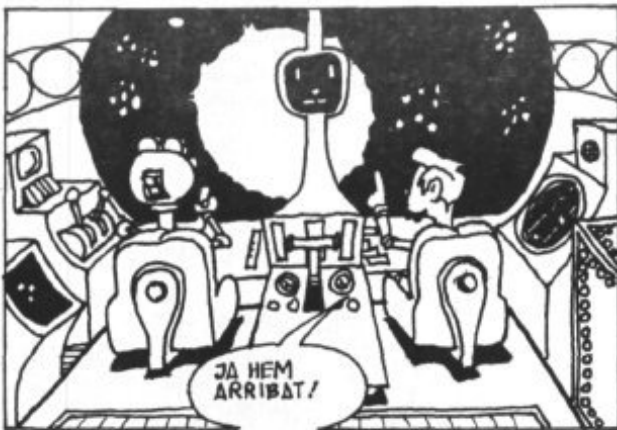
possibilitat d'elevat propostes (art. 15). ¿Per què el president ha d'esser el regidor de Cultura (art. 11-1) i no el que elegeixin els propis membres del Patronat? ¿Per què pot la Corporació modificar i deixar sense efecte el reglament (art. 16) sense tenir en compte la voluntat del Patronat? ¿Per què no li destina un pressupost fixe i deixa el tema econòmic supeditat a una expressió tan ambigua com "...dins les seves possibilitats"(art. 9)?

Crec que l'Ajuntament hauria d'esser conscient de que aquestes coses funcionin si hi ha una gent que hi té gust i ganes de fer-hi feina, i que el que manco han de menester són traves burocràtiques i intervencionisme polític. Que la Corporació no hi demostra tant d'interés com caldria desitjar es demostra clarament en el fet que fa quatre mesos que té el reglament aprovat i a l'hora de redactar aquest article encara no ha constituït el Patronat, situació que ha motivat que la Banda de Música hagués d'organitzar per ella mateixa un curset d'instruments de vent, quan és una activitat que entraria plenament en l'àmbit de l'Escola Municipal de Música.

Sigui generós l'Ajuntament, concedeixi uns doblers i un local al Patronat i hi participi com a membre de ple dret, però que no vulgui controlar massa l'Escola si no vol que un bon projecte es faci malbé abans de començar.

Josep Cortès

L'OBJECCIÓ DE CONSCIÈNCIA: INFORME

Des de l'entrada en vigor de l'actual legislació sobre l'objecció de Consciència el balanç és molt negatiu.

S'han produït més de 100 privacions de llibertat d'objectors de consciència, totes elles baix de l'acusació de delictes militars (deserció, negativa a la prestació del servei militar, desobediència, no incorporació a files, etc). La majoria de les acusacions militars a objectors s'han arxivat, per tal com l'objecció de consciència és causa exempt dels delictes militars. En alguns casos i degut a la negativa de les autoritats militars a reconèixer l'eximent anomenada, s'ha fet necessari interposar diversos recursos en via civil (Habeas Corpus, Protecció Jurisdiccional dels Drets Fonamentals de la Persona), per aconseguir la immediata posada en llibertat. Únicament en els casos d'Objecció Sobrevinguda, és a dir, en els casos dels declarats objectors estant ja en el CIR, els militars s'han vist amparats per la legislació vigent, pel que han estat els objectors sobrevinguts els qui han patit les pitjors conseqüències, com veurem més endavant.

Les autoritats militars han intentat, diverses vegades, solucions "baix mà" amb els objectors sobrevinguts, promentent una mili fàcil a canvi de renunciar a seguir endavant amb la pretensió d'exercitar el dret a l'objecció durant el servei militar. Les pressions de tot tipus sobre els objectors detinguts són el pa de cada dia. Això ha motivat diverses denúncies davant organismes de defensa dels Drets Humans, per mals tractes en calabossos i presons militars.

El Consell Nacional d'Objecció de Consciència ha vengut actuant com un vertader filtre polític, al servei dels interessos del Govern i dels militars, conculcant amb la seva actuació els més elementals principis d'actuació administrativa i de respecte a les garanties dels drets i les llibertats públiques. Una mostra: retrassar la resolució d'objeccions sobrevingudes el màxim possible, adoptar resolucions (sempre referides a objectors sobrevinguts) tan insòlites com: "Abstenir-se de resoldre el reconeixement d'objector de consciència del Sr...", emplaçant l'interessat per a que torni sol·licitar aquest dret una vegada complert el servei militar. O bé: "Acorda no admetre la petició formulada per extemporània, sense entrar a decidir sobre l'existència del dret sol·licitat". Defigura els fets per tal de poder reconèixer objectors sobrevinguts, com si ho fossin amb anterioritat a la incorporació a files, evitant amb això la impugnació de les resolucions de l'esmentat Consell, i el consegüent pronunciament dels Tribunals de Justícia, contrari a la Llei d'Objecció. Oculta tant informació sobre el nombre d'objectors decla-

rats, d'altres que es neguen a acceptar aqueixa llei, declaracions col·lectives, etc.

Totes aquestes irregularitats han donat com a conseqüència que les resolucions del Consell Nacional d'Objecció de Consciència, sobre objectors sobrevinguts, estan suspeses per l'Audiència Nacional, per pressumpta inconstitucionalitat.

El Defensor del Poble i l'Audiència Nacional han interposat, contra la Llei d'Objecció, recurs d'inconstitucionalitat.

El Reglament de Desenvolupament de la Llei està també impugnat davant el Tribunal Suprem, que espera a la sentència del Tribunal Constitucional per a dictar la seva, d'acord amb aquesta.

Hi ha, també, diversos recursos individuals contra la llei d'Objecció.

Tot allò que s'ha exposat motiva aquest informe que posa en evidència els obscurs interessos que s'amaguen rera el tema militar.

José M. Cerezo

TOT FESTA

Ho tenim tot per a la seva festa:

COMUNIONS
BATEJOS
NOCES
ANIVERSARIS
I FESTES EN GENERAL

Manacor
C/. Joan Segura, 6
T. 554951

Cala Millor
C/. Es Molins, 7
T. 586165

- * MATERIAL FOTOGRÀFIC
- * ARTICLES DE LABORATORI
- * FOTOGRAFIES DE MARGALIDA MOREY

S'ESTUDI

Baix d'es Cós, 11-E

Tel. 55 40 78

MANACOR

MOTS ENCREUATS

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										

8.-Consonant. Aliment . Una altra consonant. 9.-Portador de tàlem. 10.-Dit del lloc destinat a fer-hi oració.

HORITZONTALS.- 1.-Multitud de cadires. Grau d'elevació d'un so. 2.-Composició poètica del gènere líric que sol dividir-se en estrofes o parts iguals. Bosc d'avets. 3.-Que forma part d'un comú. Nota musical. 4.-Dit d'un lloc ombrívol. Cobretaula. 5.-Símbol del tàntal. Nom de lletra. Dit del qui té el domini d'alguna cosa. 6.-Peça de metall que guarneix l'extrem inferior de la llança. Terminació verbal. 7.-Consonant. Símbol del sofre. Nom de lletra. Interj. amb què s'excita una bèstia a caminar, a seguir o accelerar la marxa.

VERTICALS.- 1.-Lloc plantat de cocoters. 2.-Amanir. 3.-Dona noble. Al rev. nota musical. 4.-Símbol del iode. Edicte del Tsar. 5.-Arran. Nom de lletra. 6.-Arbre de la família de les abitacions. Símbol de l'oxígen. 7.-Pur, sense mescla d'alguna cosa (usat solament davant del nom). Nota musical.

SOPA DE LLETRES

A B A N A O J X A D
I C N I N I T B C E
N E R K T S K G F L
A A D I O E Z H J L
M J I H N Z R D C U
E N E R I I A E B C
X R T A S U D S S I
L F R A N C E S C A
M L L E B A S I E R
O Q R N S E N T S A
M A R G A R I D A F
A N T O N I A D K S
O P G H J K L M D R

ENDEVINALLA

Porteta damunt,
porteta davall,
i s'aigo li corre
i no li fa mal.

FUGA DE VOCALS

_ N _ B _ R C _ V _ G V _ N _ R
C _ R R _ G _ D _ D ' _ S T _ D _ R _ S
P _ R _ T _ L L _ R _ L L _ N G _ S _ D ' _ Q _ _
_ S _ S _ D _ N _ S _ X _ R R _ D _ R _ S .

Dins aquest embolic de lletres hi trobareu deu noms femenins.

Maria Galmés

VIDRES I MIRALLS

CRISTALLERIA
Sant Llorenç

Carrer Major, 71
Telèfon 56 92 11

SOLUCIONS

FUGA DE VOCALS
Una barca veig venir
carregada d'estidores
per tallar llenços c'aquí
a ses dones xeradores.
ENDEVINALLA
Es una tortuga.

MOTS ENCREUATS
C A D I R A M T O
O D A A V E T A R
C O M U N E R L A
O B A C T A P E T
T A V A A M O
A R I S T O L E R
R S E A R R I

SOPA DE LLETRES
A N A O J
I N
N R T
A A T
M R
E N E R I
C E
S I
F R A N C E S C A
L B A S I
M A R G A R I D A
A N T O N I A

14 +2 és el balanç traduït en punts dels 13 partits jugats pel Cardassar, el que a la classificació significa el 7è lloc. Les aspiracions de cara a la fi del campionat ocupar un dels sis primers llocs i tenir opció a pujar a Tercera Divisió.

Quant als partits que toca comentar aquesta edició veurem que no hi ha hagut cap victòria llorencina, tot i que en alguns encontres el Cardassar demostrà un saber estar damunt el terreny de joc, controlant en defensa i creant ocasions de perill, emperò que al final es quedaven en això, en ocasions, com per exemple els partits Cardassar-Pollença (1-1), Cardassar-Artà (2-2) i Porto Cristo-Cardassar (2-1). Parlant d'aquests partits tot just esmentats, podem dir que en el primer cas el Cardassar gaudí de diverses ocasions per marcar: quan el marcador assenyalava un 1-0, Mondéjar hagués pogut ampliar la diferència quedant unes quantes vegades sol davant el porter. Però, paradoxes que té el futbol, el partit finalitzà en empat.

Un altre empat fou el partit de rivalitat comarcal, jugat a Sant Llorenç contra els artanencs, on després que els locals controlassin el resultat amb un 2-0, els visitants tiraren a terra les previsions d'una clara victòria pels homes de Bernat Gelabert, marcant els dos gols que els calien per a tornar a Artà amb quelcom de positiu.

El partit jugat al Port de Manacor tengué una primera part on es practicà un futbol més que acceptable; el Cardassar s'avançà en el marcador als primers minuts de partit amb un superbi gol d'Antoni Santandreu. Posteriorment, en una falta directa, l'equip local ens advertia de la seva perillositat llançant la pilota a molts pocs centímetres per damunt el travesser de la porteria de Vives. El partit es convertia d'aquesta manera en un espectacle vistós gràcies als constants contraatacs. Minuts més tard, en una clamorosa errada de la defensa visitant, Caldentey nivellava la situació: 1-1. Resultat que es mantendria fins al darrer minut de partit, on Vives rebutjà una falta llançada per Mut, la pilota quedà morta i Mesquida marcà el gol de la victòria. I, quan semblava que el partit havia finalitzat, els visitants foren castigats amb un penal: llançà Mut i parà Vives, però l'àrbitre digué que s'havia de repetir: el torna llançar el mateix jugador i la pilota surt fora.

Dels altres partits, Andratx 0, Cardassar 0, i el jugat a Felanitx amb idèntic resultat, podem dir simplement que foren dos

partits plantejats un poc a la defensiva per part del Cardassar, i on si s'haguessin aprofitat un parell d'oportunitats, el resultat s'hagués pogut decantar perfectament cap a qualsevol de les dues bandes.

Voldria advertir als lectors de la crònica apareguda al número corresponent al mes d'octubre els següents errors: al partit La Unión-Cardassar, on posa Mateu Perelló toca dir Mateu Rosselló, i esmentar que el Santa Ponça-Cardassar no acabà en 2-0, sinó en 2-1.

BÀSQUET

Pel que sembla no tot va així com hauria d'anar. Hi ha un parell de qüestions que encara estan el l'aire i que pel bé del nou nat Cardassar junior (aquí em veig obligat a dir que aquesta categoria no es correspon a l'edat dels jugadors que, de no ser per les precipitacions a l'hora de federar l'equip, ara aquests dotze joves de Sant Llorenç estarien jugant amb els juvenils, és a dir, amb companys de la seva edat), esperem que no trigui massa a resoldre's, cosa per la qual els pares dels jugadors tenen pensat fer una reunió.

Jaume Galmés

FRANZ LISTZ (1811-1886)

S'han acomplert cent anys de la mort d'aquell músic hongarès. Just és fer-ne menció.

Si a inicis del XIX eren Paganini i el seu violí els qui marcaven la pauta per la qual es movien els dilectants de l'època, poc després serien Listz i el seu piano els qui -tot seguint les passes de l'anterior- farien enardir, vibrar i convulsionar les masses histèriques. El fenomen dels fans no és precisament un invent dels seguidors del rock.

L'evocació de Listz ens du un univers de connotacions: Hongria, París, Alemanya, Marie d'Agoult-Daniel Stern, George Sand, Còsima, Wagner, poemes simfònics, rapsòdies, danses...

Tot plegat forma el vertiginós món d'aquell esperit plenament romàntic -per època i per sentiment- que comença com virtuós del teclat, amb la càrrega d'exhibicionisme i buidor que això pot suposar, i acabà consagrat com compositor, consumat i profund.

Mogué rius de passions. Ell mateix fou passió. Dins el seu interior lluitaven constantment dues forces: món i esperit; amor sensual i sublimació religiosa; mística i passió. Home que havia tingut un esbart d'amants acabà ungit amb les ordres menors. Artista que havia captivat els salons de la societat benestant acabà dedicant-se a les composicions de volada religiosa.

Listz! A cent anys d'aquell final romà no hi seria de més dedicar-li un record musical recreant alguna de les seves composicions. Certament que tant els debutants com els més exigents trobaran en el seu catàleg obres que els ompliran de satisfacció. Ho intentau?

Biel Massot i Muntaner
Portol, octubre del 86

No sé ben bé perquè però al primer cop d'ull vaig associar la imatge de la fotografia amb unes que tenia en l'arxiu del pensament referides a unes nines de Tunísia: viure en el semblant, pell cuita, peus descalços... Una imatge tercermundista que acaba de confitar aquell nin que mama al bellmig del carrer i aquest coll de botella que surt del senalló (o és un barral?).

Llavors hom se n'adona del pedestal amb una mena de cossioll damunt i ho veu més clar: Ah!, és que la dona del pit no havia de sortir, potser el fotògraf comptava amb treure tres ninetes eixirivides que ballaven amb "salero" davant un pedestal.

I el pensament de Tunísia i dels detalls passa a la "vida" que mostra la fotografia i que s'endevina rera les parets de les cases: un món sense cotxes, sense televisió i amb "llum" a estones... i acudeixen tots els tòpics simplistes: què bo és el progrés, el turisme, el benestar... Es deixa la fotografia per tramari i... bé, ja farem el comentari!

Una segona recreació visual aporta noves perspectives: ¿Són més contentes les nines d'avui que les que mostra la fotografia?

Quina sort que tenien!

* Podien anar descalces possibilitant així el contacte de la pell amb la terra amb la conseqüent descàrrega d'electrons i amb l'estimulació necessària en el punt adequat, de manera simple i natural.

(Mira per on, avui venen uns aparells de plàstic estudiats perquè trepitjant-los deu

minutets cada dia el cos rebi les mateixes sensacions que rebien aqueixes nines descalces).

* El joc d'uns infants, el ballar, era capaç de captar l'atenció dels majors, sentint-se així importants i peces del conjunt.

* Els majors tenien humor per riure el moment, i l'ocasió del ball infantil era suficient per motivar no solament, segures, lloances amb la veu, sinó per actuar: entrar a casa i treure el pedestal i el cossioll.

* Aquell fluxe d'atenció que arribava a les nines d'ahir obviament no és comparable al que les arriba avui, car malgrat la feina de sol a sol i les penúries econòmiques, generalment els pares, oncles i veïns, tenien "més temps" buit, sense ocupació, que podien dedicar a becar, badocar, parlar o mirar, somriure als infants en els seus jocs.

D'alguna manera potser es podria dir que ahir la gent llorencina era més natural, hi estava integrada amb rol dominant, però al cap i a la fi integrat com hi estaven els arbres o les genetes. Mentre que avui és més "dominador" que no part.

És evident que una mateixa cosa, una fotografia, un fet... pot suggerir pensaments i opinions ben oposades en una mateixa persona. Quin embolic si fóssim uns quants que la comentàssim!

Tot és qüestió d'òptica, de maneres diferents de veure les coses.

Guillem Pont